

PROGRAM OPERACYJNY
POMOC ŻYWNOSCIOWA
2014-2020

Ministerstwo Pracy
i Polityki Społecznej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ POMOCY
NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄCYM

**Wytyczne Instytucji Zarządzającej (MPiPS)
dla Instytucji Pośredniczącej i beneficjentów dotyczące działań
realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020
współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym
w Podprogramie 2015**

(treść ujednolicona)

ZATWIERDZAM

PODSEKRETARZ STANU

Elżbieta Seredyn

WARSZAWA, 11 09..... 2015 R.

A. Wytyczne dla ARR jako beneficjenta oraz dla organizacji partnerskiej o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym (OPO)

1. Kwota środków finansowych przeznaczonych na realizację Podprogramu 2015

Kwota ogółem ok. **309 870 740 PLN**, w tym:

- kwota przeznaczona na zakup artykułów w ramach postępowania przetargowego ok. **281 700 672 PLN** (brutto), w tym kwota netto na zakup artykułów spożywczych oraz kwota podatku od towarów i usług (VAT),
- kwota przeznaczona na dofinansowanie dla organizacji partnerskich z tytułu kosztów administrowania, magazynowania i transportu (5% kwoty na zakup artykułów spożywczych brutto) – ok. **14 085 034 PLN**,
- kwota przeznaczona na dofinansowanie dla organizacji partnerskich z tytułu środków towarzyszących (5% kwoty na zakup artykułów spożywczych brutto) – ok. **14 085 034 PLN**.

2. Okres realizacji dostaw artykułów spożywczych w ramach Podprogramu 2015

od

0	5
---	---

2	0	1	5
---	---	---	---

 do

1	2
---	---

2	0	1	5
---	---	---	---

3. Indykatywny procentowy podział środków finansowych przeznaczonych na zakup artykułów spożywczych na organizacje partnerskie o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym

Nazwa organizacji partnerskiej o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym	% podział środków finansowych
Polski Czerwony Krzyż (PCK)	5,88
Federacja Polskich Banków Żywności (FPBŻ)	66,30
Polski Komitet Pomocy Społecznej (PKPS)	27,82

4. Indykatywny procentowy podział wartości artykułów spożywczych na grupy towarowe

- 1) artykuły skrobiowe (makaron świderki, ryż biały, kasza jęczmienna, płatki kukurydziane, kawa zbożowa instant – 27%-31%,
- 2) artykuły mleczne (mleko UHT, ser podpuszczkowy dojrzewający, ser topiony) - 18% - 22 %,
- 3) artykuły warzywne i owocowe (groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, dżem truskawkowy, sok jabłkowy) –15% - 19%,
- 4) artykuły mięsne (mielonka wieprzowa, klopsiki w sosie własnym) – 17% - 21%,
- 5) cukier – 4% - 8% ,
- 6) tłuszcze - olej rzepakowy – 4% - 8%.

Wymagania jakościowe oraz wymagania w zakresie rodzajów opakowań i ich oznakowania dla ww. artykułów określa IP w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia.

5. Zgłoszenie zapotrzebowania na artykuły spożywcze współfinansowane ze środków FEAD

- 1) ARR wystąpi do OPO o przekazanie informacji dotyczących % podziału środków finansowych przeznaczonych na poszczególne artykuły spożywcze w ramach grup towarowych. OPO będzie zobowiązana dokonać podziału w oparciu o zapotrzebowanie wśród osób najbardziej potrzebujących i przekazać ww. informacje wraz z uzasadnieniem, w terminie wskazanym przez ARR.
- 2) ARR po dokonaniu analizy przekaze OPO informacje o podziale ilościowym na poszczególne artykuły spożywcze.
OPO przekazuje w terminie wskazanym przez ARR w formie pisma ilościowe zapotrzebowanie na artykuły spożywcze, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 9 wytycznych oraz wykaz magazynów, do których wykonawcy będą dostarczać artykuły spożywcze wraz z % podziałem ilości planowanych do dostarczenia artykułów spożywczych (artykułów spożywczych nie wymagających warunków chłodniczych oraz artykułów spożywczych wymagających warunków chłodniczych), na poszczególne magazyny.
OPO składa wniosek w terminie wskazanym przez ARR.
- 3) OPO mogą dokonać, za zgodą IZ, przesunąć wartości pomocy żywnościowej pomiędzy województwami, nie większych niż +/- 2% w stosunku do wielkości wskazanych w części II. Dystrybucja żywności wśród osób najbardziej potrzebujących Pkt 2. Indykatorywny procentowy podział wartości pomocy adresowanej do poszczególnych województw, do

realizacji przez organizacje partnerskie o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym przy dystrybucji artykułów spożywczych

6. Warunki dotyczące przeprowadzania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich regionalnych oraz umów z wykonawcami określa ARR jako zamawiający.

Po przeprowadzeniu postępowania ARR dokonuje dostosowania ilości artykułów spożywczych przewidzianych do dostarczenia do poszczególnych magazynów OPR wskazanych przez OPO, do pełnych palet.

7. Zadania przewidziane do realizacji przez instytucję wykonującą badania jakościowe artykułów spożywczych:

- 1) konsultowanie z ARR metodyki badań dla poszczególnych parametrów artykułów spożywczych,
- 2) przeprowadzanie badań laboratoryjnych artykułów spożywczych, w tym badań odwoławczych,
- 3) przekazywanie sprawozdań z badań.

8. Kontrola dostaw artykułów spożywczych realizowanych do magazynów organizacji partnerskich regionalnych przez wyłonionych wykonawców:

- 1) kontrole będą dotyczyły co najmniej 5% ilości danego artykułu spożywczego oraz 2% ilości danego artykułu spożywczego dostarczanego przez każdego z wykonawców,
- 2) typowanie do kontroli dostaw i jakości artykułów spożywczych w magazynach OPR będzie przeprowadzane na podstawie analizy ryzyka.

B. Wytyczne dla ARR jako Instytucji Pośredniczącej oraz organizacji partnerskich

I. Ogólne zasady realizacji operacji w ramach Podprogramu 2015

1. Cel ogólny operacji w ramach Podprogramu 2015

Zapewnienie najuboższym mieszkańcom Polski pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach w ramach środków towarzyszących w okresie maj 2015 r. – kwiecień 2016 r.

2. Cele szczegółowe:

- Organizacja i koordynacja sieci dystrybucji pomocy żywnościowej składającej się z organizacji partnerskich regionalnych i lokalnych, zgodnie z zasadami PO PZ (wskaźnik określony w cz. V.1. pkt 1.3.3);
- Racjonalne zagospodarowanie artykułów spożywczych otrzymanych z IP oraz z innych źródeł, na potrzeby udzielania pomocy żywnościowej osobom najbardziej potrzebującym (wskaźniki produktu określone w cz. V.1. pkt 1.1.1. - 1.1.3. oraz w pkt 1.3.4.);
- Przekazanie artykułów spożywczych osobom zakwalifikowanym do otrzymania pomocy żywnościowej zgodnie z zasadami PO PZ (wskaźniki rezultatu określone w cz. V.1. pkt 1.2.1. i 1.3.2.);
- Prowadzenie działań w ramach środków towarzyszących wśród osób najbardziej potrzebujących, zakwalifikowanych do objęcia pomocą żywnościową, mających na celu włączenie społeczne (wskaźnik produktu określony w cz. V 2 pkt 2.1.1 oraz wskaźnik rezultatu określony w cz. V 2 pkt 2.2.1.).

3. Definicje:

- a) OPO – organizacje partnerskie o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym, wybrane przez Instytucję Zarządzającą,
- b) OPR – organizacje partnerskie regionalne wchodzące w skład struktury OPO lub ich organizacje członkowskie, do których wykonawcy będą dostarczać artykuły spożywcze w celu dalszej dystrybucji do OPL lub bezpośrednio do osób najbardziej potrzebujących,
- c) OPL – organizacje partnerskie lokalne wchodzące w skład struktury OPR lub inne organizacje bezpośrednio przekazujące pomoc żywnościową osobom najbardziej potrzebującym.

4. Organizacje partnerskie o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym (OPO) są odpowiedzialne za wszystkie działania realizowane w ramach umów z IP, w tym za dystrybucję i działania w ramach środków towarzyszących realizowane odpowiednio przez OPR i OPL.

5. Szczegółowe wymagania dotyczące:

- a) dystrybucji określone są w cz. II. pkt 5-14 niniejszych wytycznych,
- b) działań w ramach środków towarzyszących określone są w cz. III.

II. Dystrybucja żywności wśród osób najbardziej potrzebujących

1. Indykatorywny procentowy podział na województwa wartości pomocy dla osób potrzebujących

Lp.	Województwa	% podział wartości pomocy na województwa
1	Dolnośląskie	7,39%
2	Kujawsko-pomorskie	5,15%
3	Lubelskie	8,15%
4	Lubuskie	4,16%
5	Łódzkie	7,11%
6	Małopolskie	8,79%
7	Mazowieckie	10,51%
8	Opolskie	2,40%
9	Podkarpackie	6,18%
10	Podlaskie	2,54%
11	Pomorskie	5,74%
12	Śląskie	11,18%
13	Świętokrzyskie	4,13%
14	Warmińsko-mazurskie	4,02%
15	Wielkopolskie	7,14%
16	Zachodniopomorskie	5,41%

2. Indykatorywny procentowy podział wartości pomocy adresowanej do poszczególnych województw, do realizacji przez organizacje partnerskie o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym przy dystrybucji artykułów spożywczych)

Dystrybucja artykułów spożywczych dotyczy pełnych opakowań jednostkowych poszczególnych artykułów spożywczych.

Lp.	Województwa	PCK	FPBŻ	PKPS
-----	-------------	-----	------	------

1	Dolnośląskie	5,23	4,47	14,8
2	Kujawsko-pomorskie	0	4,1	8,75
3	Lubelskie	0	7,18	12,18
4	Lubuskie	3,9	4,79	2,7
5	Łódzkie	0	7,19	8,42
6	Małopolskie	2,07	11,16	4,55
7	Mazowieckie	8,81	10,12	11,81
8	Opolskie	0	2,68	2,24
9	Podkarpackie	17,55	3,07	11,18
10	Podlaskie	0	3,14	1,65
11	Pomorskie	25,77	5,86	1,23
12	Śląskie	16,69	11,41	9,48
13	Świętokrzyskie	1,54	4,91	2,82
14	Warmińsko-mazurskie	0	4,58	3,53
15	Wielkopolskie	0	9,26	3,59
16	Zachodniopomorskie	18,44	6,08	1,07
		100,00	100,00	100,00

3. Łańcuchy dystrybucji:

- dostawy do placówek OPR, które przekazują artykuły spożywcze do OPL lub bezpośrednio odbiorcom końcowym,
- dostawy do placówek OPR, które dostarczają artykuły spożywcze do OPL prowadzących dystrybucję bezpośrednio wśród odbiorców końcowych.

4. Umowy określające zobowiązania uczestników dystrybucji zawierane są między:

- IP a OPO wybranymi przez IZ na dany podprogram, zgodnie z wzorem umowy o dofinansowanie projektu z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz z tytułu środków towarzyszących, zatwierdzonym przez IZ,
- OPO a OPR (jeśli OPR należy do struktury OPO, OPO przekazuje do OPR wytyczne do realizacji podprogramu wynikające z umowy między IP a OPO oraz z niniejszych wytycznych IZ),
- OPR a OPL (jeśli OPL należy do struktury OPR, OPR przekazuje do OPL wytyczne do realizacji podprogramu wynikające z umowy między OPO a OPR i z wytycznych OPO).

5. Minimalne standardy dla organizacji partnerskiej o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym (OPO) w obszarze administrowania:

- 5.1. Przestrzeganie zasady należytego zarządzania finansami zgodnie z artykułem 30 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii.
- 5.2. Zapewnienie kadry posiadającej odpowiednie kwalifikacje/doświadczenie w zarządzaniu lub realizacji programu/projektu finansowanego ze środków UE albo w realizacji działań związanych z dystrybucją żywności, potwierdzone stosowną dokumentacją.
- 5.3. Prowadzenie odrębnej ewidencji księgowej przy wykorzystaniu specjalistycznego programu komputerowego lub w formie papierowej bądź w każdy inny sposób umożliwiający czytelne wyodrębnienie poszczególnych pozycji księgowych dla Podprogramu 2015.
- 5.4. Posiadanie narzędzi zapewniających sprawną realizację obowiązku sprawozdawczego, w tym prowadzenie ewidencji dotyczącej wydania artykułów spożywczych w podziale na grupy odbiorców, płeć, wiek oraz wysokość dochodu osób najbardziej potrzebujących w układzie terytorialnym.
- 5.5. Zobowiązanie OPR do zawarcia umów z OPL /przekazania do OPL pisemnych wytycznych do realizacji podprogramu (jeśli OPL należy do struktury OPR) i zobowiązanie tych organizacji do przestrzegania zapisów dotyczących wymagań, które muszą spełniać OPL określonych w umowie zawartej pomiędzy IP a OPO.
- 5.6. Zawarcie przez OPO umów z OPR / przekazanie do OPR pisemnych wytycznych do realizacji podprogramu (jeśli OPR należy do struktury OPO) i zobowiązanie tych organizacji do przestrzegania zapisów dotyczących wymagań, które muszą spełniać OPR, określonych w umowie zawartej pomiędzy IP a OPO. Warunkiem podpisania umów/przekazania pisemnych wytycznych jest przedłożenie przez OPR do OPO opisu dystrybucji artykułów spożywczych, w tym planowanej liczby osób do objęcia pomocą żywnościową oraz uzgodnionego z właściwym terytorialnie OPS, zakresu współpracy oraz planu działań towarzyszących (obowiązkowych oraz objętych dofinansowaniem) w ramach PO PŻ (zgodnie z cz. III, niniejszych wytycznych).
- 5.7. Przeprowadzenie wyboru oraz weryfikacji OPR, w zakresie spełniania kryteriów uczestnictwa w PO PŻ Podprogram 2015 (określonych w pkt 14 niniejszych wytycznych) przed zawarciem umów na dystrybucję artykułów spożywczych potwierdzone stosowną dokumentacją.

- 5.8. Przeprowadzenie weryfikacji sieci dystrybucji na danym obszarze, celem zapobiegania zawierania umów z więcej niż jedną OPR, która swoim zasięgiem terytorialnym obejmuje tę samą grupę osób najbardziej potrzebujących, która może zostać objęta pomocą żywnościową.
- 5.9. Prowadzenie nadzoru i monitoringu nad realizacją operacji dystrybucji w Podprogramie 2015, w tym przeprowadzenie kontroli w co najmniej -10% OPR, z którymi OPO podpisało umowy na realizację operacji dystrybucji w Podprogramie 2015.
- 5.10. Po przeprowadzeniu kontroli, o których mowa w ppkt 5.9 OPO sporządza protokół pokontrolny wraz z informacją o ewentualnych zaleceniach w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie realizacji dystrybucji żywności oraz przestrzegania minimalnych standardów w obszarach administrowania, transportu i magazynowania, a także informację o sprawdzeniu wykonania zaleceń pokontrolnych.
- 5.11. Zamieszczenie na stronie internetowej informacji dotyczącej działań realizowanych przez organizację w ramach Podprogramu 2015 w zakresie dystrybucji i środków towarzyszących, ich celów i wyników oraz podkreślającej wkład Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w finansowanie tych działań, zgodnie z Wytycznymi Instytucji Zarządzającej (MPiPS) dla beneficjentów i organizacji partnerskich dotyczącymi informowania i komunikacji w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.
- 5.12. Zobowiązanie OPR do przekazywania na bieżąco informacji dotyczących dystrybucji artykułów spożywczych w celu sporządzenia i terminowego przekazywania do IP dokumentów, o których mowa w cz. VII pkt 1.
- 6. Minimalne standardy dla organizacji partnerskiej regionalnej (OPR) w obszarze administrowania**
- 6.1. Przeprowadzenie wyboru oraz weryfikacji OPL, w zakresie spełniania kryteriów uczestnictwa w PO PŻ Podprogram 2015 (określonych w pkt 14 niniejszych wytycznych) przed zawarciem umów na dystrybucję artykułów spożywczych potwierdzone stosowną dokumentacją.
- 6.2. Przeprowadzenie weryfikacji sieci dystrybucji na danym obszarze, celem zapobiegania zawierania umów z więcej niż jedną OPL, która swoim zasięgiem terytorialnym obejmuje

tę samą grupę osób najbardziej potrzebujących, która może zostać objęta pomocą żywnościową.

- 6.3. Prowadzenie nadzoru i monitoringu nad realizacją operacji dystrybucji w Podprogramie 2015, potwierdzonego stosowną dokumentacją, w tym przeprowadzenie kontroli w co najmniej 10 % OPL za pośrednictwem których OPR realizuje proces dystrybucji żywności.
- 6.4. Po przeprowadzeniu kontroli, o których mowa w ppkt 6.3 OPR sporządza protokół pokontrolny wraz z informacją o ewentualnych zaleceniach w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie realizacji dystrybucji żywności oraz przestrzegania minimalnych standardów w obszarach administrowania i magazynowania, a także informację o sprawdzeniu wykonania zaleceń pokontrolnych.
- 6.5. Zawarcie przez OPR umów z OPL/przekazanie do OPL pisemnych wytycznych do realizacji podprogramu (jeśli OPL należy do struktury OPR) i zobowiązanie tych organizacji do przestrzegania zapisów dotyczących wymagań określonych w umowie zawartej pomiędzy IP a OPO. Warunkiem podpisania umów/przekazania pisemnych wytycznych jest przedłożenie przez OPL do OPR informacji, o których mowa w cz. II pkt 5.6 niniejszych wytycznych.
- 6.6. Posiadanie zaplecza technicznego, zapewniającego właściwą obsługę realizacji operacji dystrybucji w Podprogramie 2015, tj. m.in. pomieszczenia do obsługi administracyjnej, komputera i telefonu.
- 6.7. Zapewnienie ogólnodostępnej informacji na stronie internetowej zawierającej opis działań realizowanych przez organizację w ramach Podprogramu 2015 w zakresie dystrybucji i środków towarzyszących, ich celów i wyników oraz podkreślającej wkład Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej potrzebujących w finansowanie tych działań, zgodnie z Wytycznymi Instytucji Zarządzającej (MPIPS) dla beneficjentów i organizacji partnerskich dotyczącymi informowania i komunikacji w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

Standardy określone w pkt. 6.8. - 6.16. dotyczą OPR, które dystrybuują artykuły spożywcze bezpośrednio do osób najbardziej potrzebujących

- 6.8. Zapewnienie ogólnodostępnej informacji w miejscu realizacji dystrybucji dotyczącej:

- finansowania PO PŻ ze środków UE, poprzez umieszczenie co najmniej jednego plakatu (minimalny format A3) z symbolem UE, pełną nazwą Funduszu i Programu Operacyjnego oraz logo MPiPS, w sposób określony w Wytycznych Instytucji Zarządzającej, wymienionych w cz. XII,
  - kryteriów kwalifikowalności i sposobu kwalifikowania osób do objęcia pomocą żywnościową w ramach Podprogramu 2015 (określonych w cz. II, pkt 11-12 niniejszych wytycznych),
  - zasad przekazywania artykułów spożywczych (określonych w cz. II, pkt 13 niniejszych wytycznych),
  - możliwości składania skarg przez osoby najbardziej potrzebujące, dotyczących sposobu realizacji dystrybucji przez organizację do organu wyższego stopnia tej organizacji lub do ogólnopolskiej/ponadregionalnej organizacji partnerskiej, z którą ta organizacja podpisała umowę, albo do Instytucji Zarządzającej – Ministra Pracy i Polityki Społecznej.
- 6.9. Zapewnienie współpracy z właściwym dla danej OPR ośrodkiem pomocy społecznej (OPS), w tym przekazywania, w formie pisemnej lub elektronicznej, do OPS informacji o terminie rozpoczęcia dystrybucji oraz rodzajach prowadzonych działań w ramach środków towarzyszących (zgodnie z cz. III, niniejszych wytycznych).
- 6.10. Wydawanie żywności wyłącznie w pomieszczeniach, którymi dysponuje organizacja prowadząca dystrybucję i/lub dostarczanie artykułów spożywczych przez organizację do miejsc zamieszkania osób najbardziej potrzebujących.
- 6.11. Organizowanie wydawania żywności, w taki sposób, aby osoby najbardziej potrzebujące nie były narażone na stygmatyzację, np. poprzez zapewnienie odpowiedniego zaplecza lokalowego przystosowanego do danej formy dystrybucji. W przypadku wydawania paczek żywnościowych, wydawanie to powinno odbywać się w pomieszczeniach, a nie ze środków transportu.
- 6.12. Informowanie o terminach wydawania żywności, w taki sposób, aby osoby najbardziej potrzebujące nie były narażone na stygmatyzację.
- 6.13. Zapobieganie wszelkiej dyskryminacji w dostępie do pomocy żywnościowej, ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

- 6.14. Prowadzenie dokumentacji potwierdzającej kwalifikowalność osób otrzymujących pomoc żywnościową z uwzględnieniem kryteriów określonych w cz. II. pkt 11 – 12 niniejszych wytycznych, w tym listy wszystkich osób zakwalifikowanych do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach PO PŻ w danym podprogramie, stanowiącej załącznik nr 1 do wytycznych.
- 6.15. Prowadzenie dokumentacji potwierdzającej wydawanie artykułów spożywczych w formie:
- paczek żywnościowych, zawierającej co najmniej informacje określone w załączniku nr 2 do wytycznych, z uwzględnieniem wymagań dotyczących składu paczek żywnościowych, o których mowa w cz. II. pkt 13. niniejszych wytycznych, w ujęciu miesięcznym,
  - posiłków, z uwzględnieniem informacji określonych w załączniku nr 3 oraz listę osób korzystających z posiłków, stanowiącą załącznik nr 3a sporządzanej w ujęciu miesięcznym.
- 6.16. Monitorowanie terminów ważności dokumentów, uprawniających osoby najbardziej potrzebujące do skorzystania z pomocy w ramach PO PŻ.
- 6.17. OPR zobowiązana jest do przestrzegania minimalnych standardów, o których mowa w pkt 5.1. – 5.4. niniejszych wytycznych.

7. Minimalne standardy dla organizacji partnerskiej regionalnej (OPR) w obszarze transportu:

- 7.1. Zapewnienie dostarczenia artykułów spożywczych do OPL z wykorzystaniem transportu własnego i/lub za pośrednictwem podmiotów zewnętrznych, albo transportu OPL, na warunkach ustalonych wspólnie w umowie na dystrybucję artykułów spożywczych.
- 7.2. Dysponowanie samochodami (własnymi lub wynajętymi), zapewniającymi transport artykułów spożywczych w warunkach umożliwiających utrzymanie ich cech jakościowych, w tym ciągu chłodniczego (np. samochód-chłodnia) zapobiegając marnotrawieniu żywności.
- 7.3. Posiadanie stosownych dokumentów potwierdzających wynajem samochodów bądź zamówienie usługi transportowej.
- 7.4. Przestrzeganie zasad oszczędności, wydajności i skuteczności, o których mowa w art. 30 ust. 2 rozporządzenia PE i Rady (UE, Euratom) Nr 966/2012 przy wyborze zewnętrznej firmy transportowej oraz podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie konfliktu interesów.

tj. zapewniających, że osoby zatrudnione w organizacji nie pozostają z oferentem w stosunku prawnym lub faktycznym mogącym budzić uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności. Stosowanie zasad oszczędności, wydajności i skuteczności polega na przeprowadzeniu rozeznania rynku poprzez co najmniej upublicznienie zapytania ofertowego na stronie internetowej danej OPR lub innej powszechnie dostępnej stronie przeznaczonej do zamieszczania zapytań ofertowych w celu wybrania najkorzystniejszej oferty. W przypadku gdy w wyniku rozeznania rynku OPR otrzyma mniej niż trzy oferty, jest zobowiązana udzielić zamówienie na dane usługi zgodnie z zasadą konkurencyjności poprzez wysłanie zapytania ofertowego do co najmniej trzech potencjalnych wykonawców oraz upublicznienie tego zapytania co najmniej na stronie internetowej OPR.

- 7.5. Posiadanie dokumentów potwierdzających przestrzeganie zasad oszczędności, wydajności i skuteczności m.in.: informacji, o przeprowadzeniu rozeznania rynku (treść zapytania ofertowego, sposób i termin upublicznienia zapytania ofertowego, wykaz ofert, które wpłynęły wraz ze wskazaniem daty wpływu każdej oferty) oraz, w przypadku otrzymania w wyniku rozeznania rynku mniej niż trzech ofert, informację o udzieleniu zamówienia na dane usługi w trybie zasady konkurencyjności (informacji do których trzech potencjalnych wykonawców zostały wysłane zapytania ofertowe, kopie wiadomości przesłanych do potencjalnych wykonawców, informację o terminie i sposobie upublicznienia zapytania ofertowego, wykaz ofert, które wpłynęły w odpowiedzi na zapytanie ofertowe wraz ze wskazaniem daty wpływu każdej oferty, danych z ofert które stanowią odpowiedź na kryteria oceny ofert, wskazanie wybranej oferty wraz z uzasadnieniem wyboru, datę sporządzenia protokołu i podpisy osób upoważnionych).

8. Minimalne standardy dla organizacji partnerskiej regionalnej (OPR) w obszarze magazynowania:

- 8.1. Zapewnienie kadry umożliwiającej sprawną i należyłą realizację Programu posiadającej kwalifikacje i uprawnienia zgodne z obowiązującymi przepisami prawa
- 8.2. Posiadanie pomieszczeń magazynowych, umożliwiających przechowywanie artykułów spożywczych w warunkach określonych przez producenta, na cały okres trwania Podprogramu 2015.
- 8.3. W przypadku wynajmu pomieszczeń do przechowywania artykułów spożywczych dostarczanych w ramach PO PŻ, przestrzeganie zasad oszczędności, wydajności

i skuteczności, o których mowa w art. 30 ust. 2 rozporządzenia PE i Rady (UE, Euratom) Nr 966/2012 zgodnie z wymogami określonymi w pkt 7.5 oraz podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie konfliktu interesów, tj. zapewniających że osoby zatrudnione w organizacji nie pozostają z oferentem w stosunku prawnym lub faktycznym mogącym budzić uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności. Organizacja zobowiązana jest podpisać umowę na wynajem powierzchni magazynowej na okres trwania Podprogramu 2015. Wymóg przestrzegania zasad oszczędności, wydajności i skuteczności nie dotyczy sytuacji, gdy OPR zawarła umowę najmu lub użytkuje dany magazyn przed wydaniem niniejszych wytycznych.

- 8.4. Posiadanie dokumentów potwierdzających przestrzeganie zasad oszczędności, wydajności i skuteczności zgodnie z wymogami określonymi w pkt 7.5.
- 8.5. Posiadanie dokumentu potwierdzającego, że magazyn OPR, do którego przekazywane są dostawy artykułów spożywczych przez wykonawców, znajduje się pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej.
- 8.6. Ubezpieczenie pomieszczeń magazynowych, do których będą realizowane dostawy artykułów spożywczych przez wykonawców oraz zapewnienie monitoringu/ochrony: za pośrednictwem specjalistycznych firm lub w ramach własnych zasobów i możliwości.
- 8.7. Zapewnienie rozładunku i załadunku artykułów spożywczych.
- 8.8. W przypadku realizowania procesu dystrybucji artykułów spożywczych za pośrednictwem OPL zapewnienie właściwych warunków magazynowania, m.in. składowania artykułów spożywczych w sposób uniemożliwiający ich zniszczenie. Pomieszczenie, w którym magazynowana jest żywność musi być suche, czyste, podłoga i ściany zmywalne, zabezpieczone przed szkodnikami, a w przypadku otrzymywania artykułów spożywczych wymagających warunków chłodniczych, powinno posiadać chłodnię lub lodówki zapewniające przechowywanie otrzymanej ilości artykułów spożywczych w warunkach określonych przez producenta.
- 8.9. Prowadzenie odrębnej ewidencji magazynowej przy wykorzystaniu specjalistycznego programu komputerowego, w formie papierowej bądź w każdy inny sposób umożliwiający czytelne wyodrębnienie poszczególnych operacji magazynowych dla Podprogramu 2015 oraz zidentyfikowanie ścieżki dystrybucji poszczególnych partii artykułów spożywczych.

- 8.10. Prowadzenie zbiorczej ewidencji magazynowej w ujęciu miesięcznym umożliwiającej prześledzenie dystrybucji każdej partii poszczególnych artykułów spożywczych dostarczonych do magazynu organizacji zawierającej m.in. oznaczenie partii (data minimalnej trwałości, termin przydatności do spożycia), datę i ilość artykułów spożywczych przyjętych oraz ilość wydanych artykułów spożywczych w ramach danej partii zgodnie z załącznikiem nr 4 wytycznych albo zawierającej informacje, o której mowa w tym załączniku.
- 8.11. Prowadzenie dystrybucji żywności zgodnie z zasadą n+4, tj. wydanie 70% artykułów spożywczych w ciągu czterech miesięcy od miesiąca, w którym zostały przekazane z wyłączeniem produktów, które mają krótszy okres przydatności (dla nich maksymalny termin dystrybucji musi uwzględniać termin daty przydatności do spożycia oraz możliwość konsumpcji przez osoby potrzebujące w dacie przydatności do spożycia). Dla wszystkich produktów obowiązuje zasada „*first in, first out*”.
- 8.12. Zapobieganie marnotrawieniu żywności poprzez prowadzenie racjonalnej gospodarki magazynowej artykułów spożywczych dostarczonych w ramach realizowanego Podprogramu 2015, w tym dystrybucji żywności
- 8.13. W przypadku realizowania procesu dystrybucji artykułów spożywczych za pośrednictwem OPL, organizowanie dostaw do OPL mając na celu równomierną dystrybucję żywności wśród osób najuboższych.

9. Minimalne standardy dla organizacji partnerskiej lokalnej (OPL)

- 9.1. Posiadanie zaplecza technicznego, zapewniającego właściwą obsługę realizacji operacji dystrybucji w Podprogramie 2015, tj. m.in. pomieszczenia do obsługi administracyjnej, posiadanie telefonu, i o ile to możliwe, komputera
- 9.2. Zapewnienie ogólnodostępnej informacji na stronie internetowej, o ile posiadają stronę internetową zawierającej opis działań realizowanych przez organizację w ramach Podprogramu 2015 w zakresie dystrybucji i środków towarzyszących, ich celów i wyników oraz podkreślającej wkład Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej potrzebujących w finansowanie tych działań, zgodnie z Wytycznymi Instytucji Zarządzającej (MPiPS) dla beneficjentów i organizacji partnerskich dotyczącymi informowania i komunikacji w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.

9.3. OPL zobowiązana jest do przestrzegania minimalnych standardów w obszarze administrowania, o których mowa w cz. II. pkt. 6.8.- 6.17. niniejszych wytycznych.

9.4. OPL zobowiązana jest do przestrzegania minimalnych standardów w obszarze magazynowania, o których mowa w następujących punktach cz. II. wytycznych:

- pkt. 8.2.;
- pkt. 8.3. – 8.4. (w przypadku, gdy OPL otrzymuje od OPR środki finansowe w ramach ryczału na koszty administrowania, transportu i magazynowania);
- pkt. 8.6. w zakresie zapewnienia monitoringu i ochrony magazynu w ramach własnych zasobów i możliwości;
- pkt 8.7. – 8.12.

10. Grupy osób najbardziej potrzebujących, do których będzie skierowana pomoc żywnościowa:

- bezdomni,
- niepełnosprawni,
- bezrobotni,
- migranci, osoby obcego pochodzenia, mniejszości narodowe (w tym społeczności marginalizowane),
- pozostałe grupy odbiorców spełniające kryteria określone w pkt 11.

11. Kryteria kwalifikowalności osób do statusu osoby najbardziej potrzebującej

Pomocą żywnościową w ramach PO PZ mogą być objęte osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej i których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej¹, tj. 813 PLN dla osoby samotnie gospodarującej i 684 PLN dla osoby w rodzinie².

12. Sposób kwalifikowania osób do uczestnictwa w PO PZ

¹ Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. 2012 poz. 823).

² W przypadku weryfikacji kryteriów dochodowych uwzględnia się nowe wysokości kryteriów, określone rozporządzeniem Rady Ministrów. Kwalifikacja przez OPS-y osób tj. wydawanie skierowań w związku ze zmianą kryteriów dochodowych może nastąpić przed wejściem w życie rozporządzenia zmieniającego z terminem wydawania paczek w terminie od dnia wejścia w życie rozporządzenia weryfikującego kryteria dochodowe.

OPR i OPL uczestniczące w PO PŻ współpracują z OPS w gminach w zakresie doboru odbiorców lub weryfikacji kwalifikowalności odbiorców końcowych.

- OPS-y będą wydawać osobom skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej lub przekazywać organizacjom listy osób zakwalifikowanych do pomocy z PO PŻ, pod warunkiem uzyskania zgody tych osób. Przy dokonywaniu kwalifikacji OPS-y powinny brać pod uwagę fakt korzystania z form pomocy finansowanej w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020, tak aby zapewnić uzupełniający charakter pomocy z PO PŻ. Ponadto powinny rozpowszechniać informacje o realizacji PO PŻ i wskazywać najbliższe miejsca lub punkty wydawania artykułów spożywczych. Załącznik nr 5 do wytycznych stanowi wzór skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach PO PŻ. W sytuacji, gdy OPL udziela dzieciom pomocy żywnościowej jedynie w formie posiłku, wówczas OPS przekazuje do OPL listę dzieci z rodzin uprawnionych do pomocy w ramach PO PŻ niezależnie od skierowania wydanego dla rodziny.
- OPR i OPL mogą samodzielnie kwalifikować wyłącznie osoby bezdomne do udziału w PO PŻ na podstawie podpisanego przez osobę oświadczenia, stanowiącego załącznik nr 6 do wytycznych. Ponadto, w przypadku przekazywania pomocy żywnościowej wyłącznie na podstawie otrzymanej z OPS listy osób zakwalifikowanych, OPR i OPL zobowiązane są posiadać podpisane przez osoby znajdujące się na tej liście oświadczenia, których wzór stanowi załącznik nr 7 do wytycznych.

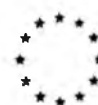
13. Zasady przekazywania artykułów spożywczych osobom najbardziej potrzebującym:

13.1 Forma przekazywania artykułów spożywczych osobom najbardziej potrzebującym: paczki żywnościowe, posiłki.

13.2 Definicja paczki żywnościowej dla 1 odbiorcy końcowego:

- Zestaw co najmniej 6 rodzajów artykułów spożywczych z co najmniej 3 grup towarowych, przy czym zestaw artykułów spożywczych dla osoby w Podprogramie 2015 obejmuje:

- 7 opakowań makaronu świderki (500g),
- 4 opakowania ryżu (1 kg),
- 8 opakowań kaszy jęczmiennej (500 g),
- 4 opakowania kawy zbożowej instant (200 g).

- 3 opakowania płatków kukurydzianych (500 g),
- 8 opakowań mleka UHT (1 l),
- 2 opakowania sera podpuszczkowego dojrzewającego (400 g),
- 12 opakowań sera topionego (100 g),
- 5 opakowań groszku z marchewką (400 g),
- 4 opakowania soku jabłkowego (1 l),
- 7 opakowań koncentratu pomidorowego (160 g),
- 5 opakowań dżemu truskawkowego (390 g),
- 10 opakowań mielonki wieprzowej (400 g),
- 4 opakowania klopsików w sosie własnym (850 g),
- 5 opakowań cukru białego (1 kg),
- 2 opakowania oleju rzepakowego (1l).

Pomoc żywnościowa w formie paczek żywnościowych powinna być wydawana osobom najbardziej potrzebującym równomiernie w trakcie całego okresu dystrybucji w Podprogramie 2015, tj. w co najmniej 5 paczkach żywnościowych.

W uzasadnionych sytuacjach, (np. ze względu na stan zdrowia lub indywidualne potrzeby żywieniowe) dopuszcza się zamianę artykułu spożywczego na inny w odpowiedniej proporcji lub zwiększenie liczby opakowań określonych artykułów spożywczych, o ile OPR/OPL posiada takie możliwości. W przypadku rodzin z dziećmi dopuszcza się zwiększenie liczby opakowań artykułów spożywczych odpowiednio do potrzeb rodzin i możliwości OPR/OPL.

13.3. Definicja posiłku – każdy posiłek (śniadanie, II śniadanie, obiad - w szczególności gorący posiłek dwudaniowy lub jednodaniowy, podwieczorek, kolacja).

13.4. OPL wydające posiłki powinny otrzymywać w miarę możliwości produkty ze wszystkich grup towarowych, jednak z uwzględnieniem rodzaju wydawanych posiłków

14. Kryteria, które muszą spełniać organizacje partnerskie regionalne (OPR)/lokalne (OPL) za pośrednictwem, których będzie realizowana dystrybucja artykułów spożywczych wśród osób najbardziej potrzebujących

14.1. Prowadzenie działań non-profit na rzecz osób najbardziej potrzebujących.

14.2. Posiadanie zdolności administracyjnych do:

- realizacji działań w zakresie dystrybucji artykułów spożywczych otrzymanych w ramach PO PŻ.
  - realizacji działań na rzecz włączenia społecznego.
  - prowadzenia odrębnych systemów ewidencji księgowej i gospodarki magazynowej artykułów dostarczanych z PO PŻ oraz z innych źródeł.
- 14.3. Posiadanie doświadczenia w prowadzeniu działań o charakterze włączenia społecznego, prowadzenie stałej współpracy z organizacjami lub podmiotami prowadzącymi takie działania.
- 14.4. OPL zobowiązane są do prowadzenia bezpośredniej dystrybucji artykułów spożywczych wśród osób najbardziej potrzebujących. OPL nie mogą przekazywać artykułów spożywczych do innych OPL celem dalszej dystrybucji. W przypadku, gdy OPL nie będzie mogła przekazać otrzymanych artykułów spożywczych osobom najbardziej potrzebującym w okresie realizacji dystrybucji, zobowiązana będzie do zwrotu tych artykułów spożywczych do OPR, od którego je otrzymała, w terminie umożliwiającym ich rozdysponowanie w okresie realizacji procesu dystrybucji i w terminie przydatności do spożycia.
- 14.5. Artykuły spożywcze nie mogą być przekazywane instytucjom, które otrzymują dofinansowanie na wyżywienie lub pobierają opłaty za wyżywienie, z wyłączeniem placówek o charakterze dziennym świadczącym pomoc dzieciom, placówek dla osób bezdomnych i jadłodajni, z tym, że osoby objęte pomocą żywnościową PO PŻ nie mogą wносить opłat za posiłki otrzymywane w tych podmiotach.
- 14.6. Zasady dystrybucji żywności i jej rozliczania w placówkach o charakterze dziennym świadczącym pomoc dzieciom, placówkach dla osób bezdomnych i jadłodajniach: artykuły spożywcze przekazane do tych instytucji w celu przygotowania posiłku powinny być rozliczane ilościowo w ramach każdego rodzaju artykułu i wartościowo ogółem. Dodatkowo należy wykazać liczbę posiłków i liczbę osób zakwalifikowanych do pomocy wg zasad określonych w pkt 11 i 12 niniejszych wytycznych w danym okresie sprawozdawczym, przy czym placówki dzienne dla dzieci powinny posiadać informacje od OPS lub OPR/OPL o liczbie dzieci z rodzin, spełniających kryteria do pomocy w ramach PO PŻ, które są stałymi uczestnikami zajęć w placówce.

14.7. Miesięczną liczbę posiłków sfinansowanych w ramach PO PŻ ustala się poprzez podzielenie łącznej wartości artykułów spożywczych z programu PO PŻ, wydanych do przygotowania posiłków w danym miesiącu, przez liczbę osób skierowanych do pomocy w formie posiłków w ramach Podprogramu 2015 i przez koszt jednego posiłku lub całodziennego wyżywienia (tzw. „wsad do kotła”).

Algorytm ustalenia liczby posiłków wydanych przez OPR/OPL w ramach PO PŻ

Algorytm $X = A : B : C$, przy czym:

X - oznacza liczbę posiłków finansowanych w ramach PO PŻ w danym miesiącu na 1 osobę.

A - oznacza wartość artykułów spożywczych użytych do przygotowania posiłków z PO PŻ w danym miesiącu.

B - oznacza liczbę osób, które skorzystały z posiłków w ramach skierowania do pomocy z PO PŻ,

C – oznacza koszt jednostkowy posiłku lub (całodziennego wyżywienia- np. 3 posiłki)

Przykład 1- A = 300 zł, B = 10 osób, C = koszt 1 posiłku (obiad) - 5 PLN

300 PLN : 10 osób : 5 PLN = 6 posiłków/ osobę

Oznacza to, że 1 osoba skierowana w ramach PO PŻ zjadła 6 obiadów w całości sfinansowanych z PO PŻ, pozostałe posiłki zostały sfinansowane z innych źródeł

Przykład 2 - A = 300 PLN, B = 10 osób, C = koszt całodziennego wyżywienia (np. 3 posiłki) – 10 PLN

300 PLN : 10 osób : 10 PLN = 3 całodobowe wyżywienie/osobę

Oznacza to, że 1 osoba skierowana w ramach PO PŻ została objęta przez 3 dni całodziennym wyżywieniem w całości sfinansowanych z PO PŻ, pozostałe posiłki zostały sfinansowane z innych źródeł

14.8. OPL zobowiązane są do stosowania kryteriów kwalifikowalności, o których mowa w cz. B pkt II. pkt 11-12 niniejszych wytycznych, do objęcia pomocą żywnościową oraz zasad

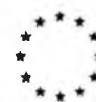

przekazywania artykułów spożywczych osobom najbardziej potrzebującym określonych w cz. B pkt II. pkt 13. niniejszych wytycznych.

III. Zasady realizacji środków towarzyszących

1. Ogólne zasady realizacji działań w ramach środków towarzyszących

- 1.1. Poprzez działania w ramach środków towarzyszących realizowanych w ramach PO PŻ 2014 - 2020 rozumie się cykliczne działania, o których mowa w cz. III pkt 1.8 - 1.9, oferowane wszystkim odbiorcom pomocy żywnościowej, które przyczynią się do włączenia społecznego tych osób.
- 1.2. Działania w ramach środków towarzyszących prowadzone są w okresie realizacji procesu dystrybucji, o którym mowa w cz. B pkt IV..
- 1.3. Działania w ramach środków towarzyszących są prowadzone przez OPR, które przekazują artykuły spożywcze bezpośrednio odbiorcom końcowym lub przez OPR, które przekazują artykuły spożywcze do OPL i podpisują w tym zakresie umowy dystrybucji artykułów spożywczych oraz sposobu świadczenia działań towarzyszących z OPL, lub przez OPL.
- 1.4. OPO jest zobowiązana prowadzić obowiązkowe działania nie objęte dofinansowaniem z PO PŻ, o których mowa w pkt 1.8, za pośrednictwem współpracujących OPR lub OPL.
- 1.5. W przypadku, gdy OPO ubiega się o dofinansowanie z tytułu środków towarzyszących, zobowiązana jest realizować wybrane działania, o których mowa w pkt. 1.9., za pośrednictwem współpracujących OPR lub OPL.
- 1.6. Osoby najbardziej potrzebujące, które w okresie, o którym mowa w cz. B pkt IV, biorą udział w działaniach finansowanych z EFS, nie mogą zostać zakwalifikowane do działań w ramach środków towarzyszących o takiej samej tematyce finansowanych z PO PŻ
- 1.7. Działania nie mogą pokrywać się z działaniami prowadzonymi w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w danym województwie.
- 1.8. **Organizacje realizujące proces dystrybucji artykułów spożywczych wśród osób najbardziej potrzebujących zobowiązane są prowadzić działania w ramach środków towarzyszących mające na celu:**
  - 1.8.1. włączenie osób doświadczających deprivacji materialnej w funkcjonowanie społeczności lokalnych, w szczególności:

- zajęcia aktywizujące i wspólne inicjatywy na rzecz społeczności lokalnej, zmierzające do wyjścia z ubóstwa,
- grupy wsparcia dla różnych kategorii osób w trudnej sytuacji (np. osoby starsze, matki z dziećmi, osoby samotne).

1.8.2. pomoc towarzyszącą niezbędną do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych osób korzystających z pomocy żywnościowej (z wyłączeniem pomocy rzeczowej):

- pomoc w utrzymaniu higieny osobistej osobom bezdomnym,
- wsparcie psychologiczne/terapeutyczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Ww. lista nie jest wyczerpująca i może różnić się w zależności od OPR i OPL regionu i odpowiada indywidualnym potrzebom odbiorców końcowych.

Dodatkowo, każda z OPR i OPL we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej (OPS) zobowiązana jest:

- dostarczać odbiorcom końcowym pomocy żywnościowej współfinansowanej z FEAD informacje o miejscach, w których osoby mogą skorzystać z działań w ramach projektów EFS oraz pomoc osobom potrzebującym w korzystaniu z takich działań,
- współpracować z OPS w celu udzielenia pomocy osobom korzystającym ze wsparcia FEAD na drodze do aktywizacji społecznej,
- oceniać w uzgodnieniu z OPS czy poszczególne osoby objęte pomocą żywnościową wymagają wsparcia aktywizacyjnego oraz informowania odbiorców końcowych o możliwościach uzyskania takiego wsparcia ze środków EFS w poszczególnych regionach (informowanie o możliwości uczestnictwa w konkretnych projektach),
kierować osoby zgłaszające chęć korzystania z pomocy żywnościowej do OPS celem oceny w zakresie możliwości objęcia wsparciem aktywizacyjnym

1.9. Organizacje realizujące proces dystrybucji artykułów spożywczych wśród osób najbardziej potrzebujących, z zastrzeżeniem pkt 1.3, prowadzą działania w ramach środków towarzyszących mające na celu wzmocnienie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego:

- warsztaty kulinarne dla różnych grup pokoleniowych z udziałem ekspertów kulinarnych, kucharzy, dietetyków, pokazujące różne możliwości przygotowania potraw i wykorzystania artykułów spożywczych.

- warsztaty dietetyczne i dotyczące zdrowego żywienia.
- programy edukacyjne mających na celu zapoznanie z zasadami zdrowego odżywiania i przeciwdziałania marnowaniu żywności.
- warsztaty edukacji ekonomicznej (nauka tworzenia, realizacji i kontroli realizacji budżetu domowego, ekonomicznego prowadzenia gospodarstwa domowego, z uwzględnieniem wszystkich finansowych i rzeczowych dochodów rodziny, w tym darów żywnościowych).
- **Tylko działania, o których mowa w pkt 1.9. realizowane w ramach środków towarzyszących w Podprogramie 2015 są finansowane z PO PŻ.**

1.10. Organizacje przestrzegają zasady należytego zarządzania finansami zgodnie z artykułem 30 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii

2. Minimalne standardy w zakresie środków towarzyszących dla organizacji partnerskiej o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym (OPO)

2.1. Zawarcie umów z OPR/przekazanie do OPR pisemnych wytycznych (jeśli OPR należy do struktury OPO) dotyczących realizacji działań, o których mowa w cz. III pkt. 1.8-1.9. i zobowiązanie tych organizacji do przestrzegania zapisów dotyczących wymagań określonych w umowie zawartej pomiędzy IP a OPO. Warunkiem podpisania umów/przekazania pisemnych wytycznych jest przedłożenie przez OPR do OPO informacji, o których mowa w cz. II pkt. 5.6 niniejszych wytycznych, w tym planu działań w ramach środków towarzyszących objętych dofinansowaniem

2.2. Zobowiązanie OPR do:

- zawarcia umów z OPL (przekazania pisemnych wytycznych, jeśli należą do struktury OPR) lub wykonawcami zewnętrznymi, za pośrednictwem których OPR prowadząca dystrybucję żywności wśród osób najbardziej potrzebujących będzie realizować działania w ramach środków towarzyszących.
- podjęcia współpracy z właściwymi terytorialnie dla nich ośrodkami pomocy społecznej, w zakresie oceny czy poszczególne osoby, które zostały zakwalifikowane do pomocy z PO

- PZ wymagają wsparcia działaniami, o których mowa w cz. III pkt 1.8 i 1.9, potwierdzone dokumentacją.
- przekazywania informacji pomiędzy tymi organizacjami o realizowanych działaniach w ramach środków towarzyszących.
- 2.3. Zapewnienie prowadzenia działań w ramach środków towarzyszących na każdym etapie dystrybucji artykułów spożywczych w miejscowościach, w których realizowana jest dystrybucja **lub w ich pobliżu (do 30 km) lub w miejscu zamieszkania osób najbardziej potrzebujących**, w celu umożliwienia uczestnictwa w działaniach wszystkim osobom najbardziej potrzebującym, które zostały do nich zakwalifikowane.
- 2.4. Zapewnienie kadry posiadającej odpowiednie kwalifikacje/doświadczenie w realizacji projektów związanych z prowadzeniem działań o charakterze włączenia społecznego lub w prowadzeniu działań w zakresie włączenia społecznego, potwierdzone stosowną dokumentacją
- 2.5. Przekazanie do OPR realizujących dystrybucję wśród osób najbardziej potrzebujących i prowadzących działania w ramach środków towarzyszących, o których mowa w cz. III pkt 1.9., kwoty z tytułu środków towarzyszących w wysokości 5% wartości artykułów spożywczych, które zostały dostarczone do OPR w danym miesiącu, w terminie nie później niż do 15 dnia miesiąca następującym po miesiącu, w którym OPO otrzymała płatność z IP z tego tytułu. W tytule przelewu OPO zobowiązana jest wskazać za jaki miesiąc dostaw przekazywana jest płatność.
- 2.6. Przekazanie do OPR nieprowadzących dystrybucji artykułów spożywczych wśród osób najbardziej potrzebujących kwoty z tytułu środków towarzyszących w wysokości 5% wartości artykułów spożywczych, które zostały dostarczone do OPR w danym miesiącu, w terminie nie później niż do 15 dnia miesiąca następującym po miesiącu, w którym OPO otrzymała płatność z IP z tego tytułu. W tytule przelewu OPO zobowiązana jest wskazać za jaki miesiąc dostaw przekazywana jest płatność.
- 2.7. Prowadzenie nadzoru i monitoringu nad OPR w zakresie zgodności realizowanych działań z zapisami określonymi w umowie o dofinansowanie zawartej pomiędzy IP a organizacją partnerską, w tym przeprowadzenie kontroli w co najmniej 10 % OPR,
- 2.8. Po przeprowadzeniu kontroli, o których mowa w ppkt. 2.7. OPO sporządza protokół pokontrolny wraz z informacją o ewentualnych zaleceniach w przypadku stwierdzenia

nieprawidłowości w zakresie realizacji dystrybucji żywności oraz przestrzegania minimalnych standardów w obszarze środków towarzyszących, a także informację o sprawdzeniu wykonania zaleceń pokontrolnych.

- 2.9 Zobowiązanie OPR do rozpowszechniania informacji o zasadach korzystania z programu operacyjnego „Pomoc żywnościowa 2014-2020” w ramach danego podprogramu w zakresie środków towarzyszących.
- 2.10 Zamieszczenie na stronie internetowej informacji dotyczącej realizacji działań w ramach środków towarzyszących w Podprogramie 2015, ich celów i wyników oraz podkreślającej wkład Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w finansowanie tych działań, zgodnie z Wytycznymi Instytucji Zarządzającej (MPiPS) dla beneficjentów i organizacji partnerskich dotyczącymi informowania i komunikacji w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym.
- 2.11 Zobowiązanie OPR do przekazywania na bieżąco informacji dotyczących realizacji działań w ramach środków towarzyszących w celu sporządzenia i terminowego przekazywania do IP dokumentów, o których mowa w cz. VII pkt. 2.

3 Minimalne standardy w zakresie środków towarzyszących dla organizacji partnerskiej regionalnej (OPR)

- 3.1. Przeprowadzenie wyboru oraz weryfikacji OPL, w zakresie spełniania kryteriów uczestnictwa w PO PZ Podprogram 2015 (określonych w pkt 14, niniejszych wytycznych) przed zawarciem umów na realizację działań objętych dofinansowaniem z PO PZ, potwierdzone stosowną dokumentacją.
- 3.2. Zawarcie umów z OPL/przekazanie do OPL pisemnych wytycznych (jeśli OPL należy do struktury OPR) oraz zobowiązanie ich do przestrzegania zapisów dotyczących wymagań określonych w umowie zawartej pomiędzy IP a OPO. Warunkiem podpisania umów/podpisania pisemnych wytycznych jest przedłożenie przez OPL do OPR informacji, o których mowa w cz. II pkt. 5.6, niniejszych wytycznych, w tym planu działań w ramach środków towarzyszących objętych dofinansowaniem.
- 3.3. Przekazanie do OPL, za pośrednictwem których OPR dystrybuują artykuły spożywcze wśród osób najbardziej potrzebujących i realizują działania w ramach środków towarzyszących, o których mowa w cz. III pkt 1.9, kwoty z tytułu środków towarzyszących w wysokości 5%

wartości artykułów spożywczych, które zostały przekazane przez OPR do OPL w danym miesiącu, w terminie nie później niż do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym OPR otrzymała płatność z OPO z tego tytułu (dotyczy płatności otrzymanej przez OPR stanowiącej 5% wartości artykułów spożywczych dostarczonych do OPR w danym miesiącu). W tytule przelewu OPR zobowiązana jest wskazać za jaki miesiąc dostaw przekazywana jest płatność.

- 3.4. Prowadzenie nadzoru i monitoringu nad OPL/wykonawcami zewnętrznymi, w zakresie zgodności realizowanych działań z zapisami określonymi w umowie o dofinansowanie zawartej pomiędzy IP a OPO, w tym przeprowadzenie kontroli w co najmniej 10 % OPL,.
- 3.5. Po przeprowadzeniu kontroli, o których mowa w ppkt 3.4, OPR sporządza protokół pokontrolny wraz z informacją o ewentualnych zaleceniach w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w zakresie realizacji dystrybucji żywności oraz przestrzegania minimalnych standardów w obszarze środków towarzyszących, a także informację o sprawdzeniu wykonania zaleceń pokontrolnych.
- 3.6. Podjęcie współpracy z właściwymi terytorialnie dla nich ośrodkami pomocy społecznej w zakresie wskazanym w pkt 1.8 oraz oceny czy poszczególne osoby, które zostały zakwalifikowane do pomocy z PO PŻ wymagają wsparcia działaniami, o których mowa w cz. III pkt 1.8. i 1.9., potwierdzone dokumentacją.
- 3.7. Przekazywanie informacji pomiędzy OPR i OPL o realizowanych działaniach w ramach środków towarzyszących.
- 3.8. Zawarcie umowy z wykonawcą zewnętrznym w przypadku, gdy OPR nie będzie realizowała działań samodzielnie oraz zobowiązanie go do przestrzegania zapisów dotyczących wymagań określonych w umowie zawartej pomiędzy IP a OPO.
- 3.9. Zapewnienie kadry posiadającej odpowiednie kwalifikacje/doświadczenie w realizacji projektów związanych z prowadzeniem działań o charakterze włączenia społecznego albo w prowadzeniu takich działań, potwierdzone stosowną dokumentacją.
- 3.10. W przypadku realizacji działań za pośrednictwem wykonawców zewnętrznych, posiadanie dokumentów potwierdzających kwalifikacje/doświadczenie w zakresie prowadzenia działań o charakterze włączenia społecznego przez danego wykonawcę.

- 3.11. Przestrzeganie zasad oszczędności, wydajności i skuteczności, o których mowa w art. 30 ust. 2 rozporządzenia PE i Rady (UE, Euratom) Nr 966/2012 zgodnie z wymogami określonymi w części II „Dystrybucja żywności wśród osób najbardziej potrzebujących” w pkt 7.4 przy wyborze zewnętrznego podmiotu realizującego działania oraz posiadanie dokumentów potwierdzających przestrzeganie zasad oszczędności, wydajności i skuteczności przy wyborze podmiotu zewnętrznego, zgodnie z wymogami określonymi w części II „Dystrybucja żywności wśród osób najbardziej potrzebujących” w pkt. 7.5.
- 3.12. Prowadzenie odrębnej dokumentacji dla działań realizowanych w ramach PO PŻ 2014-2020, w tym oddzielnie dla Podprogramu 2015.
- 3.13 Prowadzenie dla każdego działania w ramach środków towarzyszących objętych dofinansowaniem z PO PŻ listy osób zakwalifikowanych do udziału w tym działaniu
- 3.14 Prowadzenie dokumentacji potwierdzającej, że w poszczególnych działaniach objętych dofinansowaniem z PO PŻ wzięły udział osoby otrzymujące pomoc żywnościową oraz że ich wybór do uczestnictwa w działaniach został dokonany z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb oraz kryteriów określonych w cz. B II pkt 11 – 12
- 3.15 Prowadzenie dokumentacji dla każdego działania zrealizowanego w ramach środków towarzyszących uwzględniającej m.in. rodzaj oraz liczbę prowadzonych działań, listę osób objętych działaniami, datę, miejsce i opis przeprowadzonego działania zawierający m.in. spostrzeżenia i wnioski.
- 3.16 Zapewnienie współpracy z właściwym dla danej OPR ośrodkiem pomocy społecznej (OPS), w tym przekazywania, w formie pisemnej lub elektronicznej, do OPS informacji o terminie rozpoczęcia dystrybucji, a także objęciu osób skierowanych przez ten OPS działaniami objętymi dofinansowaniem z PO PŻ, zgodnie z załącznikiem nr 8 do niniejszych wytycznych, w terminie do 15 dni w miesiącu po zakończeniu miesiąca, w którym prowadzono działania.
- 3.17 Organizowanie działań w miejscowościach, w których jest realizowana dystrybucja /lub w ich pobliżu (do 30 km) lub w miejscu zamieszkania osób najbardziej potrzebujących oraz w sposób umożliwiający udział wszystkich osób najbardziej potrzebujących do nich zakwalifikowanych.

- 3.18 Przeprowadzanie działań w ramach środków towarzyszących, w taki sposób, aby osoby najbardziej potrzebujące nie były narażone na stygmatyzację, np. poprzez zapewnienie odpowiedniego zaplecza lokalowego.
- 3.19 Zapobieganie wszelkiej dyskryminacji w dostępie do działań realizowanych w ramach środków towarzyszących ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.
- 3.20 Zapewnienie ogólnodostępnej informacji dotyczącej:
- finansowania PO PŻ 2014-2020 ze środków UE, w miejscu realizacji działania, poprzez umieszczenie co najmniej jednego plakatu (minimalny format A3) z symbolem UE, pełną nazwą Funduszu i Programu Operacyjnego oraz logo MPiPS, w sposób określony w Wytycznych Instytucji Zarządzającej wymienionych w cz. XII,
  - opisu działań przeprowadzanych w ramach środków towarzyszących realizowanych w ramach „PO PŻ 2014-2020” wraz z ich harmonogramem, zamieszczonego na stronie internetowej organizacji (jeśli organizacja posiada stronę), podkreślającego wkład UE w finansowanie działań,
  - terminów, miejsc i tematyki realizowanych działań towarzyszących w miejscach kwalifikowania osób do objęcia pomocą żywnościową oraz wydawania żywności.
- 3.21 Rozpowszechnianie informacji o zasadach korzystania z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 w ramach Podprogramu 2015 w zakresie środków towarzyszących.

4. Organizacja partnerska regionalna (OPR) i lokalna (OPL), która realizuje działania w ramach środków towarzyszących, zobowiązana jest przestrzegać minimalnych standardów o których mowa w pkt. 3.6. - 3.21.

IV. Okres realizacji dystrybucji artykułów spożywczych

od

0	5
---	---

2	0	1	5
---	---	---	---

 do

0	4
---	---

2	0	1	6
---	---	---	---

V. Wskaźniki realizacji Programu Operacyjnego Pomoc żywnościowa 2014-2020

1. Wskaźniki realizacji dystrybucji artykułów spożywczych

1.1. Wskaźniki produktu:

- 1.1.1. Ilość poszczególnych rodzajów artykułów spożywczych przekazana osobom najbardziej potrzebującym (produkty: skrobiowe, mleczne, warzywne i owocowe, mięsne, cukier i tłuszcze) (w t/tys l).
- 1.1.2. Liczba paczek żywnościowych przekazana osobom najbardziej potrzebującym.
- 1.1.3. Liczba posiłków wydanych osobom najbardziej potrzebującym
- 1.1.4. Łączna ilość udzielonej pomocy żywnościowej (w t), w tym % udział artykułów spożywczych współfinansowanych przez FEAD w łącznej ilości żywności dostarczonej przez OPO
- 1.2. Wskaźnik rezultatu:
  - 1.2.1 Liczba osób objęta pomocą żywnościową.
Wskaźnik liczby osób objętych pomocą żywnościową nie narzuca OPO (beneficjentowi) bezwzględnego wymogu osiągnięcia wymaganej, minimalnej liczby osób objętych pomocą żywnościową w realizowanym przez OPO projekcie. W przypadku niewykonania wskaźnika „liczba osób objętych pomocą żywnościową” beneficjent zobowiązany jest wyjaśnić przyczyny niewykonania wskaźnika.
- 1.3. Wskaźniki dodatkowe określone w programie operacyjnym są przekazywane przez OPO w ramach sprawozdawczości, na potrzeby raportowania do Komisji Europejskiej oraz ewaluacji programu:
  - 1.3.1. Liczba osób objętych pomocą żywnościową w podziale na wysokość dochodu osób najbardziej potrzebujących (do 100% kryterium dochodowego, od 100% do 150%).
  - 1.3.2. Liczba osób objętych pomocą żywnościową w podziale na grupy odbiorców (bezdomni, niepełnosprawni, bezrobotni, migranci, osoby obcego pochodzenia, mniejszości narodowe (w tym społeczności marginalizowane), pozostałe osoby), wiek (dzieci w wieku 15 lat lub poniżej, osoby w wieku 65 lat lub powyżej, pozostałe osoby) oraz płeć.
  - 1.3.3. Liczba osób objętych pomocą żywnościową jest wykazywana za Podprogram oraz osobno za część Podprogramu przypadającą w roku kalendarzowym (w stosunku do osób nieobjętych sprawozdaniem z poprzedniego podprogramu trwającego w tym samym roku kalendarzowym).
  - 1.3.4. Liczba OPL dystrybuujących artykuły spożywcze,

1.3.5. Wartość poszczególnych rodzajów artykułów spożywczych przekazana osobom najbardziej potrzebującym (produkty: skrobiowe, mleczne, warzywne i owocowe, mięsne, cukier i tłuszcze).

2. Wskaźniki realizacji działań w ramach środków towarzyszących

2.1. Wskaźnik produktu:

2.1.1. Łączna liczba działań w ramach środków towarzyszących

2.2. Wskaźnik rezultatu:

2.2.1. Łączna liczba osób objętych działaniami w ramach środków towarzyszących.

2.3. Wskaźnik dodatkowy określony w PO PŻ:

2.3.1. Liczba osób objętych działaniami w ramach środków towarzyszących w podziale na grupy docelowe (bezdomni, niepełnosprawni, bezrobotni, migranci i uchodźcy, w tym inne grupy społecznie marginalizowane, pozostałe osoby), wiek, płeć.

VI. Zasady składania wniosków

1. Wniosek o dofinansowanie projektu z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania:

- 1.1. OPO składa wniosek o dofinansowanie projektu z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, wg wzoru określonego przez IP, po publikacji na stronie internetowej IP wyników postępowania przetargowego w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na dostawy artykułów spożywczych do magazynów OPR. Za datę złożenia wniosku o dofinansowanie uznaje się datę wpływu do IP.
- 1.2. OPO składa wniosek o dofinansowanie projektu z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania wraz z:
  - opisem projektu,
  - zestawieniem planowanych ilości i wartości poszczególnych rodzajów artykułów spożywczych, które zostaną przekazane osobom najbardziej potrzebującym w ujęciu wojewódzkim,
  - planem dystrybucji z uwzględnieniem liczby magazynów OPR, liczby OPL oraz liczby osób najbardziej potrzebujących w ujęciu wojewódzkim.

1.3. We wniosku o dofinansowanie projektu z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania. OPO jest zobowiązana określić wartość wskaźników produktu i rezultatu, które planuje osiągnąć w wyniku realizacji PO PŻ w Podprogramie 2015, tj.:

- ilość poszczególnych rodzajów artykułów spożywczych planowanych do przekazania osobom najbardziej potrzebującym w ujęciu wojewódzkim (t / tys. l),
- liczbę paczek żywnościowych planowanych do przekazania osobom najbardziej potrzebującym,
- liczbę posiłków planowaną do przekazania osobom najbardziej potrzebującym
- łączną ilość artykułów spożywczych planowanych do rozdysponowania wśród osób najbardziej potrzebujących (t), w tym % udział artykułów spożywczych współfinansowanych przez FEAD w łącznej ilości żywności dostarczonej przez OPO,
- planowaną liczbę osób do objęcia pomocą żywnościową.

Wartości wskaźników produktu określone we wniosku o dofinansowanie projektu z tytułu kosztów administrowania, transportu i magazynowania muszą być zbieżne z ilościami artykułów spożywczych przewidzianymi do dostarczenia do magazynów organizacji partnerskich należących do sieci dystrybucji danej OPO

Wartość wskaźnika rezultatu wskazana we wniosku o dofinansowanie projektu z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania powinna być zaplanowana w oparciu o wiedzę posiadaną przez OPO w dniu składania ww. wniosku o dofinansowanie projektu, pozyskaną od OPR oraz OPL należących do planowanej sieci dystrybucji, z uwzględnieniem informacji pozyskanych z OPS.

2. Wniosek o dofinansowanie projektu z tytułu środków towarzyszących

2.1. OPO składa wniosek o dofinansowanie z tytułu środków towarzyszących, po publikacji na stronie internetowej IP wyników postępowania przetargowego w sprawie udzielenia zamówienia publicznego na dostawy artykułów spożywczych do magazynów OPR. Za datę złożenia wniosku o dofinansowanie uznaje się datę wpływu do IP.

2.2. OPO składa wniosek o dofinansowanie z tytułu środków towarzyszących wraz z:

- opisem projektu,
- zestawieniem działań planowanych do realizacji w ramach środków towarzyszących w ujęciu wojewódzkim wraz z ich harmonogramem.

2.3. We wniosku o dofinansowanie z tytułu środków towarzyszących. OPO jest zobowiązana określić wartość wskaźników produktu i rezultatu, które planuje osiągnąć w wyniku realizacji PO PŻ w Podprogramie 2015, tj.: planowaną liczbę działań, oraz planowaną liczbę osób, która zostanie objęta działaniami w ramach środków towarzyszących w ramach Podprogramu 2015.

Za jedno działanie w ramach środków towarzyszących uznaje się jedną usługę o charakterze doradczo-szkoleniowym, prowadzoną w określonym miejscu i czasie, według określonej metodyki, zgodnie z przyjętym programem.

Wartość wskaźnika produktu powinna być zaplanowana przez OPO tak, aby zapewnić cykliczne działania skierowane do poszczególnych grup odbiorców pomocy żywnościowej, które przyczynią się do włączenia społecznego tych osób.

Wartość wskaźnika rezultatu powinna być zaplanowana w oparciu o wiedzę posiadaną przez OPO w dniu składania wniosku o dofinansowanie projektu z tytułu środków towarzyszących, pozyskaną od OPR oraz OPL należących do planowanej sieci dystrybucji, z uwzględnieniem informacji pozyskanych z OPS.

VII. Zasady składania wniosków o płatność

1. Wniosek o płatność z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania

- 1.1 OPO składa wniosek o płatność z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, wg wzoru określonego przez IP, w terminie 15 dni po zakończeniu miesiąca, w którym IP przekazała OPO artykuły spożywcze (za wyjątkiem wniosku o płatność końcową, o którym mowa w pkt. 1.2) Za datę złożenia wniosku o płatność uznaje się datę wpływu do IP.
- 1.2. Wniosek o płatność obejmujący ostatni miesiąc przekazania artykułów spożywczych w ramach umowy o dofinansowanie projektu, tj. wniosek o płatność końcową, składany jest w terminie 15 dni po zakończeniu ostatecznego terminu dystrybucji artykułów spożywczych określonego w umowie o dofinansowanie projektu.
- 1.3. Do każdego wniosku o płatność OPO załącza „Zestawienie ilości i wartości artykułów spożywczych przekazanych organizacji partnerskiej”, dotyczące OPR.
- 1.4. Do wniosków o płatność za wybrane miesiące określone w umowie, tj.:
  - a) do wniosku o płatność za miesiąc czerwiec 2015 r., OPO załącza:

- „Sprawozdanie z dystrybucji artykułów spożywczych” za okres maj -czerwiec 2015 r.,
  - „Zestawienie planowanej dystrybucji” na okres lipiec - wrzesień 2015 r.;
  - b) do wniosku o płatność za miesiąc wrzesień 2015 r.. OPO załącza
    - Zestawienie planowanej dystrybucji” na okres październik 2015 r- kwiecień 2016 r. Tabela 1.
  - c) Do dnia 29 lutego 2016 r. OPO przedstawia Załącznik nr 10 do Wytycznych Tabele I i II (dane za okres od maja do grudnia 2015).
- 1.5. Do wniosku o płatność końcową OPO załącza „Sprawozdanie końcowe z dystrybucji artykułów spożywczych” oraz Załącznik nr 10 do Wytycznych Tabele III i IV (dane za rok 2016). W sprawozdaniu końcowym załączanym do wniosku o płatność (w części opisowej) OPO powinna wskazać w szczególności informację dotyczącą szacunkowej liczby osób w rodzinach z dziećmi . w tym z rodzin wielodzietnych (3 dzieci i więcej) i niepełnych, która była objęta pomocą żywnościową w Podprogramie 2015.
- 1.6. IP realizuje wypłatę nie później niż 90 dni od daty otrzymania prawidłowego i kompletnego wniosku o płatność.
- 1.7. W przypadku stwierdzenia niezgodności we wniosku. termin płatności ulega zawieszeniu
- 1.8. Termin płatności zaczyna biec dalej po złożeniu do IP kompletnego i prawidłowo sporządzonego wniosku o płatność.
- 1.9 Termin płatności. o którym mowa w ppkt 1.6. może zostać przerwany na podstawie art. 42 ust.3 rozporz FEAD, w szczególności gdy:
- a) kwota ujęta we wniosku o płatność jest nienależna lub wymagane załączniki do wniosku o płatność, nie zostały przedłożone.
  - b) wszczęto dochodzenie w związku z ewentualnymi nieprawidłowościami mającymi wpływ na dane wydatki

OPO jest informowana na piśmie o wstrzymaniu i o jego przyczynach.

- 1.10. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji dystrybucji. o których mowa w pkt X, w trakcie przeprowadzanych kontroli. przed pozytywnym rozpatrzeniem wniosku o płatność. IP pomniejsza kwotę należnego ryczałtu o kwotę wyliczoną zgodnie z pkt X, ppkt 2-4.

2. Wniosek o płatność z tytułu środków towarzyszących

- 2.1. OPO składa wniosek o płatność z tytułu środków towarzyszących w terminie 15 dni po zakończeniu miesiąca, w którym IP przekazała organizacji partnerskiej artykuły spożywcze (za wyjątkiem wniosku o płatność końcową, o której mowa w pkt 2.2).
- 2.2. Wniosek o płatność obejmujący ostatni miesiąc przekazania artykułów spożywczych w ramach umowy o dofinansowanie projektu, tj. wniosek o płatność końcową, składany jest w terminie 15 dni po zakończeniu ostatecznego terminu dystrybucji artykułów spożywczych określonego w umowie o dofinansowanie projektu.
- 2.3. Do wniosków o płatność z tytułu środków towarzyszących za wybrane miesiące określone w umowie, tj.:
  - a) do wniosku o płatność za miesiąc czerwiec 2015 r., OPO załącza:
    - „Sprawozdanie z przebiegu realizacji działań w ramach środków towarzyszących” za okres maj - czerwiec 2015 r.,
    - „Zestawienie planowanych środków towarzyszących” na okres lipiec - wrzesień 2015 r.
  - b) do wniosku o płatność za miesiąc wrzesień 2015 r., OPO załącza:
    - „Zestawienie planowanych środków towarzyszących” na okres październik 2015 r. -kwiecień 2016 r.,
  - c) Do dnia 29 lutego 2016 r. OPO przedstawia „Sprawozdanie z przebiegu realizacji działań w ramach środków towarzyszących” za okres maj - grudzień 2015 r. w terminie do 29 lutego 2016 r.
- 2.4. Do wniosku o płatność końcową OPO załącza „Sprawozdanie końcowe z przebiegu działań w ramach środków towarzyszących”
- 2.5. IP realizuje wypłatę nie później niż 90 dni od daty otrzymania prawidłowego i kompletnego wniosku o płatność.
- 2.6. W przypadku stwierdzenia uchybień we wniosku termin płatności ulega zawieszeniu.
- 2.7. Termin płatności zaczyna biec dalej po złożeniu do IP prawidłowo sporządzonego wniosku o płatność.
- 2.8. Termin płatności, o którym mowa w ppkt 2.5. może zostać przerwany na podstawie art.42 ust.3 rozporz. FEAD, w szczególności gdy:

- a) kwota ujęta we wniosku o płatność jest nienależna lub wymagane załączniki do wniosku o płatność, nie zostały przedłożone;
- b) wszczęto dochodzenie w związku z ewentualnymi nieprawidłowościami mającymi wpływ na dane wydatki.

OPO jest informowana na piśmie o wstrzymaniu i o jego przyczynach.

- 2.9. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji działań towarzyszących, o których mowa w pkt X, w trakcie przeprowadzanych kontroli, przed pozytywnym rozpatrzeniem wniosku o płatność, IP pomniejsza kwotę należnego ryczaftu o kwotę wyliczoną zgodnie z pkt X ppkt 6-7.

VIII. Zasady przeprowadzania kontroli projektu

1. IP przeprowadza kontrole realizacji projektów w ramach PO PŻ w trakcie i po zakończeniu Podprogramu 2015 w siedzibie i/lub magazynie organizacji uczestniczącej w PO PŻ.
2. Kontrole projektów dotyczą sprawdzenia:
  - 2.1. Dystrybucji artykułów spożywczych.
  - 2.2. Przestrzegania minimalnych standardów w obszarach administrowania, transportu i magazynowania oraz w obszarze realizacji środków towarzyszących,
  - 2.3. Realizacji działań przeprowadzonych w ramach środków towarzyszących w OPR i OPL.
3. W trakcie czynności kontrolnych dopuszcza się możliwość pobrania próbek artykułu spożywczego celem sprawdzenia jego jakości.
4. IP może również przeprowadzać:
  - 4.1. Wizyty monitorujące w miejscu realizacji działania w ramach środków towarzyszących (np. szkolenia, warsztatu), których celem będzie weryfikacja prowadzenia działań zgodnie z wymaganiami określonymi w umowie o dofinansowanie.
  - 4.2. Kontrole dodatkowe/uzupełniające.

IX. Postępowanie pokontrolne

1. Po zakończeniu czynności kontrolnych, IP przekazuje OPO Informację pokontrolną zawierającą uwagi i zalecenia zmierzające do usunięcia stwierdzonych podczas kontroli

uchybień

i nieprawidłowości oraz terminy wdrożenia zaleceń.

2. OPO ma prawo zgłoszenia pisemnych zastrzeżeń do Informacji pokontrolnej w terminie 14 dni od jej otrzymania.
3. W trakcie rozpatrywania zastrzeżeń, IP może przeprowadzić dodatkowe czynności kontrolne, lub żądać od OPO przedstawienia dokumentów lub złożenia dodatkowych wyjaśnień na piśmie.
4. Po rozpatrzeniu zastrzeżeń IP przekazuje OPO Ostateczną informację pokontrolną zawierającą ustalenia z kontroli oraz pisemne stanowisko IP w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń. Od Ostatecznej informacji pokontrolnej nie przysługuje możliwość złożenia pisemnych zastrzeżeń.
5. OPO zobowiązana jest do przekazania pisemnej informacji do IP o wdrożeniu zaleceń lub przyczynach niepodjęcia działań.
6. W przypadku nie wdrożenia zaleceń dotyczących przestrzegania w sieci dystrybucji minimalnych standardów w obszarach: administrowania, transportu i magazynowania, IP przekazuje do danej OPO zalecenie nieuwzględniania w sieci dystrybucji pomocy żywnościowej, w kolejnych Podprogramach PO PZ 2014-2020, organizacji partnerskich (OPR oraz/albo OPL), które nie przestrzegały w Podprogramie 2015 minimalnych standardów w obszarach administrowania, transportu i magazynowania.

X. Odzyskiwanie środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub z naruszeniem procedur albo pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości

1. Jeżeli w wyniku kontroli projektu/weryfikacji dokumentów IP ustali, że zostały naruszone procedury, o których mowa w art. 184 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.), tj.:
  - a) artykuły spożywcze przekazane OPO zostały:
    - wydane nieuprawnionym osobom bądź nieuprawnionym organizacjom, lub
    - uległy zniszczeniu lub przeterminowaniu, lub
    - zostały wydane odbiorcom końcowym po terminie wskazanym w cz. B pkt IV.

- b) OPO nie przestrzegała minimalnych standardów w obszarach: administrowania, transportu, magazynowania, jeżeli naruszenie spowodowało co najmniej jeden ze skutków, o których mowa w pkt 1 lit. a, lub
- c) OPO nie przestrzegała minimalnych standardów w obszarze środków towarzyszących lub OPO nie osiągnęła wartości wskaźnika produktu, o którym mowa w cz. V. pkt 2.1.1, IP wszczyła postępowanie związane z odzyskaniem środków finansowych na podstawie art. 207 ustawy o finansach publicznych.
2. Za kwoty wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem uznaje się w szczególności:
- a) koszt zakupu artykułów spożywczych³ przekazanych OPO przez IP wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie o dofinansowanie projektu,
- b) środki wypłacone OPO z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie o dofinansowanie projektu, w wysokości 5 % kosztu, o którym mowa w lit. a.
- c) środki wypłacone OPO z tytułu środków towarzyszących, wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie o dofinansowanie projektu, w wysokości 5 % kosztu, o którym mowa w lit. a.
3. Jeżeli przekazane OPO przez IP artykuły spożywcze zostały wydane nieuprawnionym osobom bądź nieuprawnionym organizacjom bądź zostały wydane odbiorcom końcowym po terminie wskazanym w cz. B pkt IV, OPO zwraca:
- 1) środki równe kosztowi zakupu artykułów spożywczych wydanych nieuprawnionym osobom bądź organizacjom, bądź wydanych po terminie wskazanym w cz. B.IV, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od ostatniego dnia dostawy artykułów spożywczych do magazynu OPR przed miesiącem, w którym IP przeprowadziła kontrolę/weryfikację dokumentów;
- 2) kwotę wypłaconego OPO dofinansowania z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, stanowiącą 5% kosztu zakupu artykułów spożywczych wydanych nieuprawnionym osobom bądź organizacjom, bądź wydanych odbiorcom końcowym po terminie wskazanym w cz. B pkt IV, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od ostatniego dnia dostawy artykułów spożywczych

³ Za koszt zakupu artykułów spożywczych uznaje się wartość artykułów spożywczych określoną w umowach o dofinansowanie projektu zawartych pomiędzy IP a OPO

- do magazynu OPR przed miesiącem, w którym IP przeprowadziła kontrolę/weryfikację dokumentów;
- 3) kwotę wypłaconego OPO dofinansowania z tytułu środków towarzyszących, stanowiącą 5% kosztu zakupu artykułów spożywczych wydanych nieuprawnionym osobom bądź organizacjom, bądź wydanych odbiorcom końcowym po terminie wskazanym w cz. B pkt IV, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od ostatniego dnia dostawy artykułów spożywczych do magazynu OPR przed miesiącem, w którym IP przeprowadziła kontrolę/weryfikację dokumentów.
4. Jeżeli przekazane OPO przez IP artykuły spożywcze uległy zniszczeniu lub przeterminowaniu, zwrotowi na zasadach określonych w pkt. 3 podlegają:
- 1) kwota równa kosztowi zakupu artykułów spożywczych, które uległy zniszczeniu lub przeterminowaniu, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od ostatniego dnia dostawy artykułów spożywczych do magazynu OPR przed miesiącem, w którym IP przeprowadziła kontrolę/weryfikację dokumentów,
  - 2) kwota wypłaconego organizacji partnerskiej dofinansowania z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, stanowiąca 5% kosztu zakupu artykułów spożywczych, które uległy zniszczeniu bądź przeterminowaniu, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od ostatniego dnia dostawy artykułów spożywczych do magazynu OPR przed miesiącem, w którym IP przeprowadziła kontrolę/weryfikację dokumentów,
  - 3) kwota wypłaconego organizacji partnerskiej dofinansowania z tytułu środków towarzyszących, stanowiąca 5% kosztu zakupu artykułów spożywczych, które uległy zniszczeniu bądź przeterminowaniu, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od ostatniego dnia dostawy artykułów spożywczych do magazynu OPR przed miesiącem, w którym IP przeprowadziła kontrolę/weryfikację dokumentów.

Kwota stanowiąca 5% kosztu zakupu artykułów spożywczych, podlegająca zwrotowi zgodnie z cz. X pkt 3 ppkt 2) i pkt 4 ppkt 2), jest wyliczana od kosztu zakupu artykułów spożywczych, które zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem określonym w umowie o

dofinansowanie projektu (np. uległy zniszczeniu lub przeterminowaniu bądź zostały wydane niekwalifikującym się do ich otrzymania osobom bądź organizacjom bądź zostały wydane odbiorcom końcowym po terminie określonym w cz. B pkt IV).

W przypadku stwierdzenia okoliczności opisanych w cz. X pkt 3 wytycznych, np. że w trakcie dystrybucji pomocy żywnościowej wydano osobom nieuprawnionym artykuły spożywcze, których koszt zakupu wynosi 100.00 PLN, kwota podlegająca odzyskaniu wynosi 110.00 PLN, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od ostatniego dnia dostawy artykułów spożywczych do magazynu OPR przed miesiącem, w którym IP przeprowadziła kontrolę/weryfikację dokumentów

5. Straty magazynowe, które powstały na skutek zdarzeń nieprzewidywalnych, w wyniku działań sił przyrody, jak i działań innego człowieka, powodujące ubytek i szkodę nie są uznawane za okoliczności, o których mowa w cz. X pkt 1 lit. a niniejszych Wytycznych pod warunkiem, że organizacja partnerska nie przyczyniła się w jakikolwiek sposób lub nie ułatwiła ich powstania, a straty zostały prawidłowo udokumentowane. Właściwym dokumentem na tę okoliczność jest protokół szkody, określający zarówno jej rodzaj, wielkość, wartość, oraz przyczynę powstania. Dokument musi zawierać także podpisy osób uprawnionych oraz datę, kiedy został sporządzony. Przedmiotowy dokument musi zostać przekazany przez OPO, OPR lub OPL określonych w umowie o dofinansowanie projektu minimalnych standardów:
- 1) administrowania,
  - 2) transportu,
  - 3) magazynowania.
- może stanowić podstawę zwrotu środków w trybie i na zasadach określonych w art. 207 ustawy o finansach publicznych dla środków wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy o finansach publicznych, jeżeli naruszenie spowodowało co najmniej jeden ze skutków, o których mowa w pkt 1 lit. a. Do ustalenia kwoty środków do zwrotu stosuje się pkt 2-4.

7. W przypadku niespełnienia przez OPO, OPR lub OPL standardu, o którym mowa w pkt 1 lit. c, OPO zwraca:
- a) kwotę równą 0,01% łącznej wartości artykułów spożywczych przekazanych na rzecz OPO, określonej w umowie o dofinansowanie projektu z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania oraz z tytułu środków towarzyszących, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania OPO przez IP ostatniej partii artykułów spożywczych w Podprogramie 2015,
  - b) kwotę wypłaconego organizacji partnerskiej dofinansowania z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, stanowiącą 5% kwoty obliczonej zgodnie z lit. a, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania OPO przez IP ostatniej partii artykułów spożywczych w Podprogramie 2015,
  - c) kwotę wypłaconego organizacji partnerskiej dofinansowania z tytułu środków towarzyszących, stanowiącą 5% kwoty obliczonej zgodnie z lit. a, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania OPO przez IP ostatniej partii artykułów spożywczych w Podprogramie 2015.
8. W przypadku niewykonania wskaźnika, o którym mowa w pkt 1 lit. c, OPO zwraca w trybie i na zasadach określonych w art. 207 ustawy o finansach publicznych:
- a) kwotę przekazanych przez IP wypłat z tytułu środków towarzyszących, wyliczoną proporcjonalnie do stopnia niewykonania wskaźnika, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania OPO przez IP ostatniej wypłaty z tego tytułu w Podprogramie 2015,
  - b) kwotę przekazanych przez IP wypłat z tytułu kosztów administracyjnych, transportu i magazynowania, w wysokości kwoty, o której mowa w lit. a, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania OPO przez IP ostatniej wypłaty z tego tytułu w Podprogramie 2015,
  - c) kwotę równą kosztowi zakupu artykułów spożywczych, ustaloną w takiej proporcji, aby kwota, o której mowa w lit. a stanowiła jej 5 %, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od dnia przekazania OPO przez IP ostatniej wypłaty z tytułu środków towarzyszących w Podprogramie 2015.
8. W przypadku wystąpienia co najmniej jednej przesłanki, o której mowa w pkt 3, 4, 6 lub 7, oraz gdy OPO nie zwróciła do IP środków równych kwocie wydatku niekwalifikowalnego wraz

z należnymi odsetkami, IP wzywa OPO do zwrotu środków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, zgodnie z art. 207 ust. 8 ustawy o finansach publicznych.

9. Po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w pkt 8, IP wydaje decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki oraz sposób zwrotu środków, zgodnie z art. 207 ust. 9 ustawy o finansach publicznych, z zastrzeżeniem art. 207 ust. 10 ustawy o finansach publicznych.

XI. Sprawozdawczość w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Sprawozdawczość organizacji partnerskich o zasięgu ogólnopolskim lub ponadregionalnym obejmować będzie:

- składane przez OPO w IP sprawozdania dołączane do wniosku o płatność, o których mowa w pkt. VII.2
- składane przez OPO w IP, zestawienie wskaźników dotyczących żywności przekazanej osobom najbardziej potrzebującym oraz liczby osób objętych pomocą żywnościową w roku kalendarzowym 2015 oraz 2016, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 10 przekazywane w terminach wskazanych w części dot. wniosków o płatność.

XII. Pozostałe zasady

Organizacje partnerskie zobowiązane się do przedstawiania na pisemne wezwanie Instytucji Pośredniczącej lub Instytucji Zarządzającej wszelkich informacji i wyjaśnień związanych z realizacją projektu, w terminie określonym w wezwaniu

XIII. Pozostałe wytyczne

Wytyczne Instytucji Zarządzającej dla beneficjentów i organizacji partnerskich dotyczące informowania i komunikacji w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym

Załączniki do wytycznych

1. Załącznik nr 1 – wzór listy osób zakwalifikowanych do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach PO PŻ w danym podprogramie
2. Załącznik nr 2 – wzór ewidencji wydania artykułów spożywczych w formie paczek żywnościowych w ramach PO PŻ w danym podprogramie

3. Załącznik nr 3 – wzór ewidencji wydania artykułów spożywczych w formie posiłków w ramach PO PŻ w danym podprogramie
3. Załącznik nr 3a – wzór listy osób objętych pomocą żywnościową w formie posiłków
4. Załącznik nr 4 – wzór ewidencji przyjętych i wydanych artykułów spożywczych
5. Załącznik nr 5 – wzór skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej w ramach PO PŻ
6. Załącznik nr 6 – wzór oświadczenia osoby bezdomnej ubiegającej się o pomoc żywnościową w ramach PO PŻ
7. Załącznik nr 7 – wzór oświadczenia osoby ubiegającej się o pomoc żywnościową w ramach PO PŻ
8. Załącznik nr 8 – wzór informacji o przeprowadzonych działaniach w ramach środków towarzyszących wśród osób skierowanych przez OPS
9. Załącznik nr 9 – wzór zapotrzebowania na artykuły spożywcze w związku z realizacją projektu w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym 2014-2020 Podprogram 2015
10. Załącznik nr 10 – wzór zestawienia wskaźników dotyczących ilości żywności przekazanej osobom najbardziej potrzebującym oraz liczby osób objętych pomocą żywnościową w roku kalendarzowym 2015 oraz 2016

Niniejsze Wytyczne obowiązują od dnia 17.09 2015 roku